

ves nejevoljen domu poda. Ko ga oče od dalječ zapazi, mu hiti naproti, in ga skerbno izprašuje, kako je opravil. Srdito odgovori sin, da nikolj več neče biti takošen bedak, kakor je bil, verže breme na stran, ter se spravi ves spehan od težkega dela in dolge poti k počitku.

Drugo jutro se poda srednji sin v hosto, barko delat. Bolj je letel kakor šel, in se je veselil, da njegov brat nič opravil ni. Ko je v hosto prišel, ga je ravno oni starček srečal, kakor brata njegovega prejšni dan, in ga je poprašal, kaj bo sekal? Tudi ta se je sramoval resnico povedati, ter je rekel, da je prišel po toporiša za motike in sekire. Starček mu voši dober vspeh, in odide. Mladeneč začne sekati, pa kolikorkrat s sekiro po deblu mahne, tolikokrat se mu za toporiše pripraven kos drevesa odkerhne. Celi dan je sekal, ali godilo se mu je kakor njegovemu bratu prejšni dan. Na večer gre domu. Oče mu že na pol poti nasproti pride in ga skerbno izprašuje, kako je opravil. Na odgovor sina, da mu je spodletelo, ga prevzame žalost in vse upanje mu odplava po vodi.

Akoravno na najmlajšega sina nobenega zaupanja stavil ni, ga vendar ravno v jutro prihodnega dne v hosto pošlje, in mu naroči, da mora barko delati. Mladi trapež šeta žalosten proti hosti in se joče, ker ne vé, kako bi barko delati začel. Ko v hostop ride, tudi njega omenjeni starček sreča in ga ljubeznivo popraša, zakaj je tako žalosten in kaj bo v hosti sekal? Jokaje mu ta pripoveduje, kakošno je kralj pogodbo razglasil, katero mora spolniti, ki hoče njegovo hčer za ženo dobiti. Povedal mu je tudi, da sta že oba njegova starejša brata poskusila barko tesati, pa da nobenemu to delo ni srečno spod rok šlo. Danas pa je moral on v hosto iti barko delat, in zategavoljo je žalosten, ker ne vé, kako bi to delo počel. Tolika odkritoserčnost je dobremu starčku tako dopadla, da ga je začel tolažiti in da mu je pomoč obljubil pri tem delu. Kar je obljubil je tudi spolnil; vzdignil je namreč desno roko kviško, ter rekel: „barka rasti!“ in čez nekaj časa je stala barka gotova, kakor mora biti, pred očmi mladenca, ki straha ni vedil, ali je živ ali mertev. Starček se mu je približal, ga je vzdignil in na barko peljal; potem pa je rekel: „barka veslaj!“ in barka se je začela proti kraljevemu gradu pomikati, kakor da bi jo bil veter po morji teral.

Ko sta tako nekaj časa veslala, ju sreča neki človek, ktere ga starček nagovori in vpraša: „Kdo si ti?“ Ta mu odgovori: „Jaz sem oni, ki mnogo jé.“ Starček mu veli v barko stopiti. Komaj se je pozeruh na barko spravil, srečajo drugega človeka, ktere ga tudi starček nagovori in ga vpraša, kakor prvega: „Kdo si ti?“ Ta mu odgovori: „Jaz sem, ki zlo pije.“ Tudi tega starček v barko vzame. Malo časa prejde, kar jim zopet neki človek na proti pride. Na vprašanje starčkovo: „Kdo si ti!“ odgovori on: „Jaz sem oni, ki dalječ vidi.“ Tudi ta je bil v barko poklican. Zopet jih sreča človek, ktere ga starček popraša: „Kdo si ti?“ Ta pa odgovori: „Jaz sem oni, ki dalječ stopi.“ Pustijo ga v barko. Sreča jih še jeden, ki na vprašanje starčkovo: „Kdo si ti?“ odgovori: „Jaz sem oni, ki dalječ verže.“ Tudi tega pustijo v barko in se peljejo v grad kraljevi.

Precej se je po célem mestu razglasilo, da ženin kraljičine in novi kralj se je že pripeljal. Velika množica ljudi je do gradu privrela; vse je bilo radovedno, kdo se je po suhem na barki v grad pripeljal. Tudi kraljičina je prišla svojega ženina gledat, in močno se je začudila, ko je sedem mož zagledala.

(Konec sledi.)

Slovanski popotnik.

* Že enkrat je imel „Slov. popot.“ priložnost, s pohvalo omeniti gosp. Jož. Wencig-ovih prevodov českich národnih pesem v nemški jezik, in sopet mu je dana enaka

prilika o najnovejšem delu, v katerem pod naslovom „West-slavischer Mährchenschatz. Ein Charakterbild der Böhmen, Mährer und Slowaken in ihren Mährchen, Sagen, Geschichten, Volksgesängen und Sprüchwörtern, — mit Musikbeilagen“ gosp. Jož. Wencig Nemcom podaja národne povedke in povestice, pesmice in prislovice Čehov, Moravanov in Slovakov — treh narodov edinega česko-slovanskega jezika. Krasne cvetke so národne povestice in prislovice slovanske sploh, — česke se odlikujejo po nekem posebnem bistroumnem duhu in umerjeni fantazii, in se prikupujejo tako slehernemu bravcu. Da pa se z biseri slovanskimi tudi Nemci soznanijo in da morejo njih vrednosti ceniti, je treba, da jih možaki, kateri razumejo národni jezik popolnoma in katerim gladko tudi teče jezik nemški, razglašajo svetu. V to versto spada slavnoznani gosp. Jožef Wencig, kar je s tem najnovejšim delom sopet lepo poterdil. Vsak, kdor razume nemški, bode vesel prebiral to mično knigo, ktera na 320 stranéh donša v prozi in poezii krasnega slovanskega blaga veliko. V Lipskem (Leipzig) v založbi pri gosp. Karl B. Lork-u na svitlo dana kniga se dobiva za 1 fl. tudi po vseh naših bukvarnicah.

V zadevah „Glasnika.“

Kakor nam spričujejo razni privatni glasovi in tudi „odperto pismo“ po Novicah t. m. poslano, so misli in želje o listu lepoznanškem zelo zelo različne. Eni izmed Slovencev bi ga radi vsak teden, drugi samo enkrat v mesecu, da bi ne bilo treba cepiti sostavkov na dvoje in čvetero; nekterim se dozdeva preprosta čedna domača oblika, drugi zopet, in teh je po številu naj več, so z osnovo „Glasnika“ popolnoma zadovoljni, ker so z nami vred prepričani, da v sedanjih okolšinah ni varno snovati obširnišega, ali clo druge narečja slovanske obsegajočega lepoznanškega časopisa. Naj ostane torej Glasnik, namenjen v povzdigo slovanskega slovstva, list slovensk in njegova oblika popolnoma domača.

Obširnost časopisa se mora ravnati po številu podpornikov, t. j. pisateljev, ki ga podpirajo s svojimi umotvori, in bravcov, ki ga kupujejo. Da njih število ni preveliko, je vsakemu znano. Manji ko je v začetku list, ložeje bo izhajal, ložeje ga bo tudi mogoče napolniti s prav dobrimi in zanimivimi sostavki. Pervo leto naj pokaže, ali ga bo treba v prihodnje obširnišega osnovati. Tudi iz malega zernica priraste drevo košato, če mu reje ne pomanjkuje.

Po nikakoršnem ne moremo daleč poterditi nasveta, da bi bil slovenski beletrističnik po poli slovensk, po poli ilirsk. Težko, težko, če ne nemogoče, bi bilo ž njim ustreči Slovencom in Ilircom. Saj imajo Iliri in Serbi svoje liste lepoznanške! Berimo in podpirajmo zraven domačih rajši té, da bodo ložeje izhajali in da se bolje soznanim z drugimi slovenskimi narečji! — Ako se nam vendar pošlje v slovstvenih zadevah kak dopis iz Zagreba, iz Prage i. t. d., če je tudi Slovencom lahko razumljiv, se ne bomo branili, ga izjemama podati v dokladi Glasnikovi, ktera je namenjena za jezikoznanke reči, za razne dopise v slovstvenih zadevah in druge literarne naznanila. Sostavki vendar, kateri so namenjeni za glavni list, morajo biti pisani v pravilnem slogu slovenskem.

Ob enem naznanjamo slov. pisateljem, da zamoremo s pripomočjo nekterih rodoljubov, katerih imena bomo v kratkem naznanili, s tem razpisati prvo darilo po trideset goldinarjev sr., namenjeno za nar boljso novelo iz domačega življenja ali naj lepšo povest na podlagi domače zgodovine. Novela ali povest naj bo čedna in krotka, mična in zanimiva, naj bo tako rekoč ogledalo domačega življenja, domačih šeg in običajev, kakor so na primer v nemškem jeziku Stifterjeve ali Auerbachove. Kaj lepó se podajajo enakim povestim tudi popisi domačih krajev in drugih naravnih prikaznin. Povest naj ne bo predolga, da

bo le tiskano polo debela. Pošlje naj se saj do 15. decembra t. l. — Upamo, da bomo v kratkem tudi uni dve darili razpisati zamogli. *)

Precej prav lepega gradiva imamo za Glasnika že pripravljenega; še več ga imamo pa pričakovati skoraj od vseh imenitnejših pisateljev, kateri so nas zagotovili svoje krepke podpore. Verh tega ponavljamo še enkrat svojo ponižno prošnjo do vseh slov. pisateljev, da nas prav obilno podpirati blagovolijo.

V Celovcu 14. oktobra 1857.

Anton Janežič,
c. k. učitelj.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Dvora na Koroškem. Novice! Preradi vas čitamo pri nas tudi za to, ker nam donašate iz raznih krajev od letošnje letine, akoravno je to, kar ste nam dozdej povedale, marsikaj večidel le žalostno. Tudi mi ne moremo nič boljšega povedati. Od 10. marca do minulega tedna nismo imeli toliko dežja, da bi bil nam suho zemljo čez en pavec namočil; zato je bilo sena le malo malo, otave pa skoro celo nič. Ozimino smo morali skoro vso podorati, posebno pšenico. Jarca in ozimek sta trud še najbolj plačala. Sočivje, korenstvo in predivnate rastline so bile za nič; oves in ječmen pa kratek. Koruzo je nam mesca junija slana pokušala, in le malokteri se mora z njo hvaliti; enako se je godilo tudi z ajdo v noči od 20. do 21. septembra. Akoravno smo soper slano povsod netili in kadili, vendar je kazal gorkomer zjutraj 5 stopinj mraza in ajda je šla pod zlo; od tistega časa jo še dozdej pulimo, ker je tako kratka, da je ni mogoče ne žeti ne seči. — 22. julija sem bil vsejal 2 funta in 7 lotov tudi sive ajde; veselje je jo bilo gledati, ker je bila pri vsej suši še tako lepo razraščena; pa tudi to mi je slana tako posmodila, da je nisem več navejal kot 10 koroških maselnov na pol zrele. Povedati pa morem, da je kasneje zorila, kot naša, in da bi ne bila ostala tako drobna, kakor je bila izvirna. Kako se je pa skazala na Poljanah? **) — K letu jo bomo sopet skusili. Krompirja smo izorali le malo in to še drobnega; repe pa skoro nič ne bo. Tudi setva zimskega žita je bila prehuda, posebno po Rožu, kjer je zemlja ilovnata; orači so se potili, da je bilo kaj, živina je morala pa tako vleči, da so plugi pokali; za brano se je kadilo, kot po cesti. S čem bojo prihodnji kmetje davke plačevali, ker nemajo ničesa za prodati, razun mlade živine, katero morajo zavolj pomanjkanja klaje po vsakem kúpu prodajati; zavoljo tega odjenjuje cena povsod dan na dan dve leti starih junic, ktere so bile pred za plemo namenjene. Samo sadja, posebno pa češpelj, smo imeli dovelj; pa tudi ne povsod. Bčele so pa skoro manj ko nič nabrale; ali bodo čez zimo opašale, je vagano; res bo gotovo: „veliko mladicev, veliko merličev.“ Tacega leta pri nas nihče ne pomni. Akoravno pri nas vino ne raste, vendar za vino ni tako hudo, kot za vodo! Lesjak.

Novičar iz raznih krajev.

Vsled razpisa c. k. dnarstvenega ministerstva od 8. t. m. se bodo ogerski dnarni listki po 10 kr. samo še do Svčnice 1858 za plačilo jemali in v c. k. dnarnicah zamenjevali. Ko bo ta čas pretékel, in sicer do 1. maja 1858 se bodo samo še po dovoljenji ministerstva izmenjevali, od 1. maja naprej pa se tudi to več ne bo zgodilo. Dalje je

*) Pri nas se zastran daril še nihče ni oglasil.

Vred.

**) Tudi tu je vkljub silni suši precēj dobro rastla, pa pokončala jo je slana!

Vred.

bilo z razpisom od 6. t. m. zaukazano, da se zamorejo z naslednjim, po novi dnarni postavi od 19. septembra t. l. kovanimi srebrnimi dnarji avstrijske veljave že zdaj pri vseh c. k. dnarnicah plačila odrajtovati; in sicer zvezni tolar (1½ fl.) velja 1 fl. 25½ kr., en goldinar velja 57 kr., in en četertnjak 14¼ kr. — Gosp. minister notranjih opravil je dal poslédnjemu štatističnemu zboru na Dunaji pregled dosedanjih uspehov zemljišne odveze v našem cesarstvu predložiti, iz ktérega posnamemo, da dá odveznina v némško-slovanskih deželah 307,100,810 fl. Na Ogorskem, Erdeljskem, Horvaškem, Slavonskem in v Vojvodini in v témeškem Banatu še to délo ni dogotovljeno; povzéli se pa dá, da bo v téh deželah 243 milijonov goldinarjev odveznine, ktere bo potém v célem cesarstvu kakih 550 milijonov. — Cína govejega mesa v raznih večjih méstih cesarstva je bila mesca septembra na Dunaji po 16, v Terstu po 18, v Bocnu in Gorici po 14, v Bernu in Gradcu po 13, v Pragi po 12½, v Lincu in Opavi po 12, v Ljubljani po 11½, v Pičšpurgu po 11, v Celovcu in Levovu po 10½, v Budi po 10, v Oseku po 8¾, v Temešvaru in Debrečinu pa po 8 kr. funt. — Na Horvaškem so začéli v bolj južnih krajih že tergatev v prav lepem vremenu; v Zagorji bodo ne le obilo, temuč tudi prav dobrega vina pridelali. — Poslédnjemu Novičarju se je preveč prostor vskočil, da bi bil mogel o volitvah v Moldavi in Valahii kaj več povedati. Zdi se mu tudi še danes, da je marsikaj časničarskih pisanic tako skovanih, kakor se je raznovoljnim dopisateljem najbolj prilegalo. Tajiti se pa ne more, da so si dotični gospódje po vsi móci prizadevali, vsem pogodbam vkljub volivce obdelovati tako, da so véčino za zedinjenje obdelali. Za zedinjenje tu, za zedinjenje tam! Bati se je bilo, da bodo jasno sonce mirú, ktero je iz Osborna, Štutgarta in Vajmara zasijalo, čerhi oblaki zakrili, zlasti ko je bilo v nekem časniku brati, da sta avstrijski in angleški poslanec se z vso krepostjo vspéhu volitev zoperstavila. Pa hvala Bogú, kriv prerok je bil ta časnik. Tudi pravljivce, da je princ Murat kot dédni knez Moldo-Valahije naménjen, so menda prazne marne. V Jasi se je 4. t. m. za Moldovo, in v Bukarestu 8. t. m. za Valahijo deželni zbor sošel. Turška vlada je razpisala svojim diplomatičnim opravičnikom, da ji je zedinjenje po vsem zoperno, zanašaje se na zbor v Parizu. — V Italii že sopet nekako plaši. V Pariz so namreč iz več krajev té dežele dopise dobili, po katerih se novih poskušinj bojé, nesrečno Italijo v homatije zamotati. Iz Florenca in Livorne, iz Rima in družih mest papeževe dežele tudi tako dopisujejo. Tudi v Parizu so poslednji čas več italijanskih begunov prijéli, več drugim pa vrata iz Francozkega pokazali. — Na Francozkem je v mestu Saint-Etienne dvema človekama mestna gosposka nju celo posestvo prodala, ker sta se branila, davek od psov plačati. — Iz Srbije se bere, da so prišli v Belem gradu naklepu zoper knéza serbske dežele na sled, ktérega namen je bila prekucija. Več imenitnejih oséb so zaperli, kateri so bili naklepa deležni. — Iz Angležkega je brati, da so ondašni kmetovavci se še o malem Šmarnu nadjali, mnogo in dobrega krompirja pridelati. Al ta sadež razodeva nékaj dni očitno boléhovanje, ne le v posamnih krajih, témuč skorej v celi deželi. — Na morji se je pretečeni mésec več groznih nesreč prigodilo: v noči med 11. in 12. septembra je šla ena amerikska barka s 4—500 ljudmi in 1,600,000 dolarjev v zlatu za véčno v dno morja počivat; druga še večja barka pa se je potopila v némškem morji s poveljnikom, 12 oficirji, 743 vojaki, 53 ženami in 17 otroci mornarjev. Rusovska barka je bila s 84 topovi na vožnji iz Kronštata v Réval. Po družih časnikih je utonilo z njo 1147 ljudi!